

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felölös szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Küzdelmek — eredmények.

Debreczen, július 25.

(a) Sok küzdelmet végigharcoltak az immáron pihenőre tért honatyák. Csak az a kérdés, hogy ezek a küzdelmek jártak-e megfelelő eredményekkel s nem hasztalanul pazaroltatták-e el az időt és az erőket.

Alighanem hasztalanul. Így a budget is szakadatlan viták után készült el, pedig ez oly idő és erőpazarlás volt, melyet még élesebb és jellemzőbb világításba helyez a csak rövid ideig tartó valuta-reformvita. Mily sok hasznos dolgot művelhetett volna a képviselőház ennyi idő alatt, ha emanczipálni tudta volna magát a szó uralma alól, s a mi még fontosabb, ha a politikai elvet a durva pártelv agyon nem csapta volna. De hát hiába minden panasz ez irányban, amíg az ellenzék azt hiszi, hogy hajócskáját csak a széles beszéd-folyam szállíthatja el a hatalom óhajtott révébe, addig alig képzelhető parlamenti állapotainknak más alakulás.

Az ülészak történetének mozzanatai közt legörvendetesebb, hogy nem következett be az, mit az ellenzék már előre nagy kárörömmel hirdetett: a szabadelvű párt a maga új, iskolázatlan örökből álló nagy növedékével sem gyöngének, sem ellenállásra képtelennek, sem megbizhatatlannak nem tanusította magát. A nemzeti pártnak nagy diadalittasága hamar elpárolgott, hiába való reménykedésnek bizonyult, hogy vezére a kormányt néhány „fényes“ beszéddel halomra döntheti, s a többséget szétzilálhatja. Az ülészak elején mindjárt látszott, hogy az ellenzéki pártok Szapáry gróf miniszterelnök ellen inzézett tervszerű támadásainak a szabadelvű pártban erős harci hangulat szegül ellene. Az új többség egészen másnak bizonyult, mint a régi, nem volt olyan birkatürelmű s lemondani látszó, mint elődje. S ez s momentum fontos lesz mindaddig, míg az ellenzék a törvényes hatalmi viszonyokat mérték nélküli támadások, személyeskedések terrorizmusával akarja a maga javára megváltoztatni. A többség mint erős, lelkesült egységes hadsereg áll vezérének Szapáry grófnak zászlaja alatt, azt semmi támadás meg nem fogja bontani. sőt inkább csak még szorosabb csatlakozását idézendi elő.

Az ellenzék sokat beszélt, de a fenyegető agyonbeszélési veszély nem állott

be s ennek köszönhető, hogy a házszabályok kilátásba vett revíziója nem került sorra. Bár ne is lenne szükség rá. Nem mintha mi valami nagyon rajongnánk a nálunk divó korlátlan szólásszabadságért; ennek korlátozása megvan mind az angol, mind a francia képviselőházban, s még sem állíthatja senki, hogy azok működése ne volna a mai törvényhozásunkéval egyenrangú. Tehát nem is tartauók a ház jogai megrövidítésének, ha az maga gondoskodnék biztosítékokról, hogy a működés szabadsága a korlátlan szólásszabadság ellen megvédelmeztesse. De mégis szerencsének tartanók, ha a képviselőház e kényszerűségtől megkímélve maradhatna, mert ez azt jelentené, hogy a pártok maguk fegyelmezik magukat s felismerve azon igazságot, hogy fajuk fensőbbségének egyik legelső forrása, a parlamentárizmust fenyegetne az obstrukció, óvakodni fogunk annak ismétlésétől, mely már közéletünknek ugyis annyi kárát okozta.

Az otthon levegője tán jó közvetítő lesz az igazi közvélemény s az ellenzék közt; de akár mint lesz is, a szabadelvű párt azou megnyugtató érzéssel megy szét, hogy kötelességét becsületesen teljesítette s igazságának s egységes erejének érzetében nyugodtan tekinthetünk a jövő elé.

Belföld.

Lukács Béla hivatalba lépése. Szombaton vett bucsut a kereskedelmi miniszterium tisztikara Wekerle Sándor pénzügyminisztertől, mint a kereskedelmi tárca ideiglenes vezetőjétől s üdvözölte Lukács Bélát, az új kereskedelmi minisztert. Régi szokás, hogy a miniszterek hivatalba lépésükkor tartott beszédekben programjuknak vázlatát megismertetik, ez által mintegy előre is megjelölve az utat, melyen hivatalnokainak vele együtt haladniuk kell. Az új kereskedelmi miniszter azonban nem tartotta azt szükségesnek s csak annak a kijelentésére szorítkozott, hogy nagyon sok munka vár iparunk, kereskedelmünk és kereskedelmi forgalmunk terén s ennek folytán marad a jelszó: a munka. A mi a részletes programot illeti, a kereskedelmi miniszter azt majd választói előtt fogja kifejteni, de a most mondottakból is örvendetesen veheti tudomásul az ország, hogy ez a program, dicső elődjének programján fog felépülni. Tovább fejleszteni a közgazdaságot minden téren s a Baross által félbehagyott munkát betetőzni, ezekben lesz hivatása a miniszterium tisztikarának a minisztert segíteni. S éppen azért világosabb programot nem is adhatott volna Lukács Béla az ő tisztviselőinek, mint azt, a mely neki és elődjének is egész életén keresztül programja volt: a

munka. Ezt az előzetes kijelentést is már örvendetes tudomásul fogja venni az ország.

A valuta. Az összes valutajavaslatok, melyeknek elintézése az osztrak urak házában a jövő hét folyamán bizton várható, még augusztus elején ki lesznek hirtetők. Mivel minduntalan újra felmerülnek azok a hírek, mintha Wekerle pénzügyminiszter legközelebb Bécsbe menne, illetékes oldalról határozottan kijelentik, hogy ez annál kevésbbé szándéka, mivel ezen utazásra jelenleg semmiféle oka sincsen. A pénzügyi műveletek keresztülvitelére irányuló tanácskozásokot illetően az osztrak pénzügyminiszterrel való további tárgyalásoknak szüksége Wekerle miniszternek vele legutóbb folytatott értekezései után, szintén nem forog fenn, mivel ezen értekezések a valuta törvények végrehajtásának minden részletét, tehát a pénzügyi műveletekre vonatkozó modus procedit is felölelték és minden irányban egyetértésre vezettek.

Az államhivatalnokok fizetés-felemelése. A törvényhozás által ez év második felére engedélyezett 1 és negyed millió forintnak tele része augusztus hó 1-én, másik felerésze pedig október hó 1-én multhatatlanul felosztásra kerül és pedig aug. 1-én a július-augusztus és szeptember hónapokra — okt. 1-én pedig az október, november és december hónapokra eső többleteket fizetik ki. A pénzügyminiszteriumban teljesen befejezték az erre vonatkozó munkálatokat — az egyes tisztviselők részesedési aránya pedig az illető miniszteriumok által — a tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat szellemében — állapították meg. E megállapításnál tisztán a mostani sorrend a mértékadó. A ki tehát a törvényjavaslatban az egyes rangosztályok — és fizetési fokozatokra nézve meghatározott létszámot ismeri, az tájékozva van a felől is: vajjon a lakbéremelésen kívül lesz-e része és mennyi fizetésjavításban?

Intézkedések a keleti személyforgalomban a kolera miatt. A kolera behurcolásának megátlása céljából Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter, a keleti relációban eddig használatos közvetlen kocsikat úgy a bukaresti, mint a konstantinápolyi utirányban, további rendelkezésig beszüntette. Kivételt e tekintetben csak a Ploesti-Konstantinápoly felé közlekedő keleti express-vonat képez. Ugyancsak megszűnik a személyszállító hajók direkt közlekedése az Al-Duna mentén. Orsován ugy jövet, mint menet az utasoknak át kell szállaniok. Szapáry Gyula gróf, mint belügyminiszter, megfelelően intézkedett és utasította a hatóságokat, hogy az utasok átszállásánál az egészségügyi szolgálatot a legszigorubbban teljesítsék.

A hadügyminiszter lemondása. Egy bécsi katonai szaklap, a „Reichswehr“, azt írja, hogy Bauer br. közös hadügyminiszter visszalépése rövid időn kilátásban van. Utódává Reichert József tábornagy, insbrucki hadtestparancsnok van kiszemelve.

A lealcázott panszlavizmus.

A Belcsev-pör egyelőre befejeztetett; egyelőre azért, mert nincs kizárva, hogy folytatása ne legyen akkor, ha a kedvező véletlen a valódi és közvetlen tetteseket játsza a bolgár kormány kezébe. Mert a kik most a lefolyt per alapján szabadságuk és életük vesztésével lakolnak hazaáruló fondorlataik fejében, azok még mindig nem az igaziak.

Hogy mindemellett a vérlázító merényletek egész láncolata folytán a végsőig elkecsereztetett bolgár nemzet az ő birái által szigorúan itélt a kezébe került összeesküvők felett, s többüket életükkel lukoltat, bár a Belcsev miniszter meggyilkolásában csak közvetett részességük és inkább a tények logikai összefüggése által világos, semmint tényleg bebizonyított: ez nem csak érthető, de igazolt, és az állam jóvoltára a közbéke érdekében elengedhetetlenül szükséges is.

Kétségkívül be lett igazolva, hogy az illetők hazájok ellenségeinek bérnyilkosaivá szegődtek fejedelmük és a kormány élén álló férfiak személye ellen; felvették a vérdíjat és éppen nem ő rajtuk mult, hogy gyalázatos terveik, azok végrehajtása előtt meghiusultak.

Az igazi gyilkosok az orosz pártfogás által biztonsgba helyezettek, s a valódi bűnös pedig, az orosz politika, elérhetlen magasságból tovább is fogja fenyegetni nemcsak a bolgár nemzetet, hanem — fájdalom — a művelt világ közbékéjét és nyugalalmát.

Mindamellett tévedés volna az éppen befejezett pör jelentőségét és pozitív eredményeit kicsinyíteni. Két irányban lesz a pörnek üdvös hatása.

Először leleplezte azon gonosz orgyilkos szövetkezet egy részének üzelmeit, mely annyi ideje tartja rettegésben a közbiztonsgot Bolgárországban. Nyilvánossá lettek a gonosz czimboraság fondorlatainak titokban szőtt tervei, célzatai, eszközei és összeköttetései. A hazaáruló bérenczek kézrekerült tagjai részben kivégezve, részben elcsukva, a megmenekültek pedig a szigorú megtorlás által üdvös remülébe ejtve, egy időre legalább tartózkodni fognak újabb machinációiktól.

A bolgár nép másrészt ujabbban is meggyőződhetett róla, hogy saját kebelében tisztességes, számbavehető elemek nincsenek a fennálló rend ellenségei között. A kik a pörben ilyene kül állottak a vádlottak padján, politikailag s társadalmi ag számba nem jöhető közönséges bérencz orgyilkosok, kik épp oly jelentéktelenek ellenségnek, mint amilyen szégyenére válnak ama hatalomnak, mely őket gyalázatos czéljaira bérelte.

Ez a hatalom pedig nem más, mit a népek szabadsága ellen áskálódó orosz politika, melynek kéz alatt üzött orgyilkos üzelmeit rendszerint a panszlavizmus orosz nemzeti és társadalmi akciójának tulajdonítják. Nos, ez a panszlavizmus a Belcsev-pörben megczáfolatlan bizonyítékokkal le lett alcázva s kimutatva, hogy az orgyilkosok megbizatusukat az orosz konzulátusok és követségek hivatalos irodáiból nyerték, béreiket pedig az állam pénztárából.

Ez pedig a második és az elsőnél sokkal nagyobb jelentősége a Szófiában befejezett pörnek. Amit eddig csak sejtettek, suttoztak, az most a történeti igazság jogával lesz feljegyezve azon szegyenletes lapra, melyet az orosz világhódító politika a népjog gyalázására évről-évre újabb merényletekkel tölt meg.

A Belcsev-pör igazolta a nihilisták gyilkát és robbantásait. Szemet szemért, fogat-fogért. Egyenlő undorral fordul el a művelt ember erkölcsi érzülete mindkét int ernális hatalomtól. De midőn ezt teszi, be kell vallania, hogy a kettő egyenjogu küzdő fél: az orosz politika és a nihilizmus.

A mi most következik.

(P. K.) A magyar törvényhozás megtette kötelességét, teljes egészében Képviselőház és főrendiház, mind a kettő elfogadta a valuta rendezésre vonatkozó javaslatokat, a nélkül, hogy a dolgot elhamarkodta volna, de a nélkül is, hogy szörszálhasogatással bevárta volna, hogy a lassabb tempóban haladó osztrák reichsrath utolérje, meg szavazták az illető törvényjavaslatokat becsületes megfontolás és beható bizottsági tárgyalás után.

Különben alig szenved kétséges, hogy a javaslatok az osztrák törvényhozó testületek tanácskozásából érdemben szintén változatlanul fognak előkerülni s valószínűleg még e héten vagy legkésőbb a jövő héten az urakháza által is megszavaztatnak. Szabad tehát, sőt kell is már a legközelebb következőre, a valuta rendezéssel oly szorosán összefüggő pénzügyi műveletekre gondolni, melyek által megtestesítendők lesznek a törvényekben foglalt eszmék.

Mint emlékeztetünk, eredetileg mind a két kormánynak az volt a szándéka, hogy a műveleteket és különösen a konverziókat közvetlen a reformtörvények közzététele után megkezdik s ha ez egy vagy más okból nem történék, azért bizonynyal nem lehet Magyarországot hibáztatni; de ugy látszik, mintha csak az őszszel szándékoznának a műveleteket megkezdni.

Azért mondjuk: „ugy látszik“, mert még egyáltalán nem kicsinált dolog, hogy csakugyan meglesz az elhalasztás. Tárgyalások folynak jelenleg a magyar pénzügyminiszter és a Rothschild-csoport közt, valamint a miniszter a csoportnak és más bankoknak is megküldött egy tervezetet, melyet egy hirlap igen indiszkrét módon hata mába kerített elterjesztés végett, talán más czélokra is. De mind ez nem gátolná a szerződő feleket, hogy adott pillanatban, ha az általános konjunkturák tanácsosnak tüntetik fel, habozás nélkül megkezdjék a műveleteket. Mert vagylagos javaslataival egyáltalán nem állította fel a miniszter a csoportnak a kabinetkérdést; sőt éppen az a körülmény, hogy vagylagos propozíciókat tett, mutatja egész tisztán, hogy nem volt szó „ultimatum“-ról.

A magyar bankok, továbbá a bécsi bank-egyesület és az unió-bank részesedésének kérdését hozzák elő: ez tisztán alaki kérdés, mert hisz Wekerle szerződési javaslatában határozottan a csoport van megnevezve egyedüli szerződő félnek, a ki a szerződést a többi részes bankok nevében is megkötöti s ezzel tudvalevőleg teljesen el van hártva a csoport egyetlen kifogása e tekintetben. És a mi a haszon felosztását illeti, Magyarország és a csoport közt nagyon egyszerű a dolog. Minden üzletnél vannak

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Gyerekhistoria.

Irta: Ujlaky Antal.

Csöndes éjjeleken az óvodában, a hol harmincz szegény gyereket neveltek a város költségén Gyuri az öngyilkos pénztárnok árvája meséket mondott egy hirhedt rab öngyilkos fiának, az öt éves Tojás Pistának, a ki legvirgonczabb, de legmakranczosabb is volt a különben nyájias, kis világ ártatlan lakosai közt.

Pista hallgatta a mesét, a mig leragadtak pillái, reggel mégis a legkorábban ébredt s ilyenkor fölcspikkedte alvó társait. Gyurit sem kímélte, mikor pedig ráadták a szürke ruhát és kék kötöt azonnal kiszaladt a folyosóra, a kis leányok gurultak a teremben, mert félték Tojás Pistától.

A kis verekedő megrugdosta az ajtót.

— Ugy-e félték?

— Nem.

— Akkor gyertek ki.

A kis leányok összebujtak, tanácskoztak, végre megegyeztek, hogy a két legerősebb Csütörtöki Róza és Kis Julcsa kimegy és ártalmatlanná teszi Pistát.

A zajra előbujt az óvoda főkötös Cerberusa is, a dajka, először nagyot ásított, azután félig gonosz félig jószágos tekintetét fontoskodva irányította a kissé nyitott ajtóra,

— Mi az már megint?

— A leányok bántanak, — mondá elnyújtott, gonosz hangon Tojás Pista.

— Ki bánt téged?

— Csütörtöki Róza.

— Hol bántott?

— Itt, — mondá és a feje közepére mutatott.

A dajka csóváltatta fejkötős fejét, miközben a vállát vonogatta és összecsapta csontos kezeit. A másik pillanatban széttárta, hevesen magához ölelte a makranczos gyereket s számtalanszor összecsókolta pirosas kerek arczát és kopasz fejét.

— Dajka eressen!

Az pedig még hevesebben nyalta-falta.

— Eresszsen, ha mondom, mert karmolok . . .

— Kit karmolsz meg, te görcs, te babaszem Jankó, te kis semmi, te minden.

— Ha em ereszt, sikitok . . .

Tojás Pista kézzel lábball erőlködött kiszabadulni a dajka karjai közül, miközben harag vöröslött kis arczán s szeme villogott.

Dühében megrugta dajkáját, hirtelen kiszabadult nyísebesen rohant a leányok terme felé, az ajtón épen akkor bujt elő a két kis hős leány. Tojás Pistát a dajka ellenállása annyira feldühösítette, hogy most nagyon is verekedő kedvében volt, rávetette magát Csütörtöki Rózára, hajánál fogva lerántotta a földre, először nagyot csipett az arczán, ezután megrugta és ráköpött.

Csütörtöki Róza némán túrta, egy darabig a földön maradt, csak mikor fölkelt, ptyeredett el, Tojás Pista még akkor is fenyegette, a dajka azonban, magához térvén a rugá-i fájdalomtól, erős kézzel megragadta karját s belökte a fiuk szobájába.

*

Csütörtöki Róza belebetegedett a verésbe. Délélőtt büntetésből nem volt játék, a leányok és fiuk sűrűn beülték az alacsony padokat, az igazgatónő szokatlan szigorú hangon prédikált arról, hogy a gyermekek engedtelenségét, hogy megbünteti az isten, a ki vigyázó szemmel örökös nemcsak a tettekre, de belát minden ember lelkébe is.

Tojás Pista nagyokat ásított, roppant untatta a prédikáció s jobb szeretett volna a játszó szobába, vagy az udvarra szaladni.

Délfelé az elfogadó szoba megtelt asszonyokkal. A nőegyleti tagok engedve emberbaráti érzelmeiknek, mely koronként épen ugy megrohanja a legközönséges-bb embert is, mint a harag, fájdalom vagy más érzet, fölkeresték az óvoda kedves kis világát. A gyermekek kikandikáltak az ajtón, ismerték már a látogatókat s tudták, hogy kinek-kinek ki a kedvence. Be-beküldötték:

— Jenő, itt a néni!

— Giza, magának ujra czukrot hoztak.

Tizenkét óra előtt az elfogadó szoba két szárnyas ajtaja megnyitott s egymás hegyin hátán gurultak be a gyermekek, mindenki az ismerőséhez, vagy a hozzátartozójához szaladt.

Nem jöttek üres kézzel a látogatók, az uri nők rózsaszínű papirosba göngyölt czukrocskákat osztogattak, a mamák fazékból, vagy kendőből szedték elő az enniválót, melyet türelmetlen mohósággal lestek a kicsikék.

Akiről elfelejtkeztek, irigy szemme' nézte, hogy tömik a társát. A dada pedig duruzsolt, óhozott és bosszus pillantásokat vetett az igazgatónőre.

Szóba került a Tojás Pista gonosz tette is. Az elnöknő megszólította.

— Hogy hívnak.

— Pista.

— Micsoda Pista?

A fiu daczosan az üres czukor katulyára nézett.

— A hogy engem Fehér Kálmánnak hívnak, ugy téged is hívnak valami Pistának.

Egy vézna, sárgaarczu gyermek fülébe sugta:

ajánlatok s ellenajánlatok. Mi 60%-ot követelünk a nyereségből, a csoport 40 est ajánl, nem lesz nehéz 50-ben megegyezni. A műveletek gyorsabban sorra kerülnek, mint sokan hiszik: csak hogy az ilyesmit nem ütök idő előtt dobra.

A Szerbiában megsértett magyar tüzoltók.

A fővárosi lapok néhány s különösen a Bp. Hírlap a debreczeni tüzoltókat, akik Nisben történt sajnálatos és a szerb hivatalos közegeket jellemző brutális eljárás áldozatai voltak, — olyan színben tüntette fel, mintha ők még néhány társukkal egyttemben botrányt provokáltak volna s kihívó magaviseletükkel méltán vonták volna magukra a szerb rendőrség eljárását; pedig hát a dolog egészen másképpen áll, amint azt Szikszay főparancsnok elbeszélése nyomán a fővárosi lapok tegnap meg is írták. Nevezetesen úgy áll a dolog, hogy az idegen magyarokat, köztük a debreczeni küldötteket is oly példátlan durva s felháborító bánásmódban részesítették, amely nemcsak az esetleg elkövetett rendőri kikágással nem állt arányban, de egyáltalában alaptalan s teljesen igaztalan volt s határozottan nemzetközi sérelmet involvál magában, melyért a megsértett magyar alattvalóknak a szerb kormány elégtétellel tartozik.

Az egész dolog lefolyása különben Szikszay főparancsnok elbeszélése szerint a következő volt:

Nisbe éjjel három óraker érkezett a vonat, melyen a társaság haza utazott. A társaság egyrésze — számszerint öten — leszállott s bement az étterembe sörözni, Szikszay Gyula debreczeni főparancsnok és dr. Tihanyi Samu orvos a kocsiban maradtak, Ezenközben történt meg az, hogy Rupp József erzsébetvárosi főparancsnok kabátjának zsebéből, melyet

a kupében hagyott, valaki a vonattal ellenkező oldalán bejőve, ellopta óráját, tárczáját és tollkését.

Mikor a káros észrevette a tolvajlást, már indult a vonat, tehát nem tehetett jelentést az állomáson időző rendőri közegnél. A legközelebbi kisebb állomáson jelentette kárát a rendőrhivatalnoknál, de az nem vette föl a panaszt, hanem azt mondta, hogy a káros — Rupp — menjen vissza arra az állomásra, ahol az állítólagos lopás történt s ott tegyen panaszt. A társaság többi tagja szintén kiment a peronra s megerősítette Rupp panaszát, de ez semmit sem használt.

Az alatt hajolt ki az egyik III. osztályú kocsiból egy német, ki aljas, itt nem ismételhető szavakban szidta a kiszállott magyarokat. A jelenlevő rendőrök kaczagva halgatták a szidalmakat s egy mozdulatot se tettek arra, hogy megakadályozzák ezt a nyilvános szidalmazást.

Ekkor ki jött a kupéból Martinego pozsonyi főparancsnok, a ki teljesen ősz, hófehér aggasztó. — Erdemeiért nyolcz elismerő érem ékíti mellét. Az ősz ember dühbe jött a szentelen inzultusra s erélyes hangon elégtételt követelt a rendőrségtől. A rendőrök erre is csak nevettek és segítettek a III. osztályú kocsiból kihajolt németnek a szitkozódásban.

A vonat időközben indulni készült s a kapus kettőt csegetett. A bántalmazott magyarok gyorsan visszamentek a kocsiba és elhatározták, hogy a legközelebbi állomáson jelentést tesznek a rendőrségnek az inzultusról.

Meg is tették, de ott is épen úgy fizették ki őket, mint előbb, hogy menjenek vissza arra az állomásra, hol a sértés történt s ott tegyenek jelentést.

Erre a magyarok fölmentek a III. osztályú kocsiba s bár a kocsi összes utasai elibük állottak, s védni igyekeztek az inzultáló németet, odáig hatoltak, hol az ült, kérdőre vonták és azt kívánták tőle, hogy meggyalázó szavaiért kérjen bocsánatot és vonja azokat vissza.

A sértő felugrott a padra és — talán

azért, mert a tulnyomó publikumot pártján érezte, folyton hadonászott és kiabált.

— Én szerb alattvaló vagyok, éljen Sándor király! Ti piszkos zsidányok vagytok, minden magyar az! — Kivonta stíletes botját s csak a bántalmazott magyarok önuralmának köszönhető, hogy tettelegességre nem fajult a dolog.

Mikor a kocsiban levő szerbek már késeiket húzták elő, a rendőrfőnök, a kalauz és az állomásfőnök léptek a kocsiba s a rendőrfőnök biztosította a magyarokat, hogy az inzultáló németet majd letartóztatják és érdeme szerint megbüntetik.

Szikszay Gyula e kijelentésre kezét nyújtotta a rendőrfőnöknek s kijelentette, hogy a magyarok nem azt kívánják, hogy a ki őket megsértette, azt megbüntessék, hanem csupán azt, hogy bocsánatot kérjen sértő kifejezéseiről és vonja vissza szavait.

A rendőri hivatalnok biztosítására nyugodtan visszamentek kocsijaikba s folytatták utjukat Belgrád felé.

Nem így tettek a sértegető német kocsijában levő utasok.

A legközelebbi állomáson sürgönyöztek Belgrádba az állomásfőnöknek, hogy a magyarok kupéjukban felségsértést követtek el Sándor szerb király ellen. E vádból a jelenlevők vallomása és beczületszavukkal megerősített jelentése szerint egy szó se igaz.

Belgrádban leszállva a kocsikról a magyarok, azonnal jelen keztek az állomásfőnöknel és ismételték panaszukat. A rendőrfőnök azt mondta:

— Jól van, uraim. A ki önöket megsértette, az valamelyik közbeeső állomáson leszállott. Időközben önök ellen emeltek vádat felségsértés miatt s ezennel letartóztatom önöket.

A magyarok tiltakozására kijelentette, hogy ő nem bír, hanem rendőrbiztos s nincs hivatva itélni. E fogja kísérni őket a prefekturára.

Reggel négy óraker érkeztek meg Belgrádba. Nyolcz óráig a váróteremben rendőri felügyelet alatt állottak. Nyolcz óraker bekísérték őket a prefekturára s ott mindenféle

— Kéjél tőle czukrot.

Az egyik ülőhelyről feketeruhás fiatalasszony kelt föl. Buskomoly, halvány arccal megállt az elnöknő előtt, — nagyon nyomhatta valami a szívé, mert alig birt szóhoz jutni.

— Ne adjon neki czukrot nagyságos asszonyom. — En vagyok a mamája annak a Csütörtöki Rózáknak, a kit ez a fiu betegre vert. . .

Hangja megszakadt. De némán is beszélt, panaszkodott az anya fájdalmas arca; és szomorúsága szétáradt az egész teremben, a nagy csöndben elszorultak a kis gyermekszívek, maga Tojás Pista is megrémült.

Évek óta először történt meg, hogy az egyik kis bennlakos megverte a másikat; e miatt az óvodában nagyon föl voltak zavarva a kedélyek, az igazgatónő aznap nem ebédelt, a dajka visszavonult a pitvar sut felőli oldalára és imádságot mormogott, Tojás Pista bár rémült arccal, de daczosan üldögélt kis székén.

Este felé azt mondta a dajkának:

— Azért mégis csak kapni fogok czukrot.

— Kitől?

— Attól a feketeruhás nénitől

— Megigérted?

— Az ajtónál magához huzott, megszorította a vállamat; azt mondtam, ereszszen el, mert olyan nagyot ordítok . . . Arra eleresztett.

Féltem a feketeruhás nénitől, el akartam szaladni, mire ő azt mondta, ha megigérem, hogy nem bánom Csütörtöki Rózát, akkor valahányszor eljön, hoz sok czukrot.

— Megigérted?

— Megigérttem, de azt mondtam, Csütörtöki Róza is megette egyszer az én mézeskalá-

csomat, a feketeruhás néni erre megigértte, hoz mézeskalácsot is.

Két hét múlva szétfutott a hír az óvodában, hogy Tojás Pistát elviszik.

Senkisésem örült, hogy megszabadulnak a makranczos fiutól, még a gyerekek is sajnálták, az óvónő-nővendékek különösen, mert ha őt elviszik, kivel tüntetnek a képesítő vizsgán. A kis szilvamag maga dicsekedett vele.

— Itt volt az én nagymamám, azt mondta nagy vagyok s elviszen. Holnap leveszem a szürke ruhát, meg a kék kötöt.

Némán álltak körülötte a gyermekek s titkos irigységgel eltelve iránta, különösen másnap, mikor Tojás Pista vadonatúj ruhában megjelent, félrekapott vadászspikában, egyik kezében ostort csattogtatott, a másikban egy katalya játék volt.

A dajka majd felfalta szemével a kis kedvenczét, a hogy meglátta, hogy kibujt a szürkeruhából s olyan csárdásan van felöltözve, mint valami urfi.

A gyerekek telé nyujtották ki kacsóikat.

— Adjon játékot.

— Nem adok!

— Adja azt a füttyölöt, — esengett egy piczi leány.

— Nem adom!

Büszkén végig nézett az apróságokon s megpattogtatta ostorát, az igazgatónő e perczen megjelent a küszöbön.

— Nénikém, már megyek!

Az igazgatónő szeliden nézett rá:

— Te már nagy vagy, de azért először csak kis tanuló és azután kis mesterember lesz belőled. . . Ha mindig jó leszel, akkor szeretni fog az isten.

Tojás Pista fontosságának érzetében elbizakodottan mozgolódott a gyerek-sereg közt, fenyegetően csapkodott ostorával: Sok kis kéz könyörögve nyult feléje, ő pedig hurráht ordított szilaj örömben.

Az egyik boltzat előtt feltűnt előtte egy kis feketeruhás leány, sovány és halvány volt, de épen olyan pisze, mint Csütörtöki Róza. Egy-két leány odaszólt:

— Hát nem haltál meg Csütörtöki Róza?

Tojás Pista hirtelen megállt, csapott az ostorával s azután egy ugrással a pisze leány előtt termett.

— Azt mondta anyád, ha nem bánlak czukrot hoz, egy ujjal sem nyultam hozzád, mégsem kaptam semmit. A te anyád megcsalt engem.

Dühösen forgatta szemeit, miközben szüntelen csapkodott az ostorral.

Csütörtöki Róza szemei könnyekkel teltek meg s halkán szólt:

— Mama meghalt!

Szeplőtlen kis szívének mélyéből nehéz sóhajtás tört fel, ott állott a lesoványodott kis leány mozdulatlanul s nem szaladt el, mint máskor, a dühös, vad fiu elől. De minek is szaladt volna el? Halk hangja és fájdalmas pillantása egyszerre megszelidítette a rablógylkos fiut.

Tojás Pista leeresztette az ostort s még egyszer s utoljára végignézett hajdani játszótársán, aztán odanyujtotta a játékot, a füttyölöt, a trombitát és az ostort.

— Neked adom Rózika! — és busan eltávozott.

Félóra múlva örökre bezárult Tojás Pista mögött az óvoda vasajtaja. — Künn volt a világban.

csavargók és tolonczok között várták be a tizenkét órát, mikor végre reájuk került a sor.

Ez alatt megérkezett az osztrák-magyar követség egy hivatalnok, ki egyéb tanácsot nem tudott adni, minthogy az eljárás ellen tegyenek jelentést a belügyminiszteriumhoz, s az majd hivatta van elégtételt keresni nekik.

Ezalatt a körük gyűlt szerbek és németek a következőket mondták:

— Történt volna csak az a német alattvalókkal, majd másként tenne a német követség. Az osztrák-magyar konzulátusnak semmi tekintélye nincs. Csinálhatnak itt attól azt, a mit akarnak, majd adunk mi nektek.

Egy órai tanácskozás után hirdették ki az ítéletet. E szerint Gyürky Sándor 50, a többiek pedig 40—30 frank pénzbüntetésre ítéltettek.

A magyarok kijelentették, hogy a konzulátus kezességét vállal érettiük s nem voltak hajlandók fizetni. A hivatalnok urak azonban kijelentették, hogy ebben a teremben fizetni kell, vagy le fogják zárni őket.

Kifizették tehát a bírságot s tovább utaztak.

Mikor a kocsira ültek újra, Martinengő Nándor, az aggastyán tüzoltó a rendőrtiszthez fordulva, ezt mondta:

— Uram! Önök úgy bántak velünk, mint a zsiványokkal. Ilyen öreg embert így megbecstelíteni nem volt szép dolog.

A rendőrtiszt erre fölemelte esernyőjét s ha a többiek föl nem tartják, megüti a 78 éves öreg embert, azután elutaztak.

Rupp József, a meglöpött erzsébetvárosi főparancsnok már Budapesten van s eddig jelentést is tett a belügyminiszteriumnak a hallatlan sértésről, mely velük konstantinápolyi utjukból visszatérőleg történt.

Lapunk egyik munkatársa fölkereste a küldöttség másik debreczeni két tagját, dr. Tihanyi Sámuel városi tb. főorvos és Gyürky Sándor urakat is. Ezek, mindketten a fentebbi előadáshoz hasonlóan beszéltek el a Nistöl-Belgrádig történetek. A tüzoltók a Nis után következő állomás főnöke által voltak illemservést ért, vasúti szabályzat áthágásáért, valamint a szerb kormány sértegetéseért bevádolva E távirati följelentés folytán tartóztatták le őket Belgrádban, holott tulajdonképen ők voltak a panaszosok, ők akarták kikutatni az óra és pénz tolvajt, ők akartak elégtételt szerezni maguknak, mikor a II. osztályból átmentek a III.-dikban ülő ráczok közé, a nemzeti önéretüket és férfias becsületüket durván érintő sértésekért. Mégis órákon keresztül tartották őket közönséges csirkefogók, csavargók között elítélték egyoldalú vádra, egyetlenegy szerb tanu kihallgatására, tagadásuk ellenére. És rögtön fizetniök kellett fejenként 30—30 frankot — kivéve Gyürkyt, akire 50 frankot sózott az udvariatlan és gorombáskodó prefektus ezenkívül — 22 frank tévő fiaker költségét és a szerb tanu 1 frt 50 krt tévő fiaker költségét.

A küldöttség tagjai között általános a panasz a belgrádi osztrák-magyar követség ellen amelynél hiába járt több ízben Várady Fenecz eskői plebános, pápai kamarás, a követség épen semmit sem tett érdekekben, csak mikor már reggeli 8 órától d. n. 2-ig gyötörték őket a várakoztatással is lefizették a kirótt bírságot — kapták örgróf Pallavicini követségi titkártól azt a tanácsot, hogy folyamodjanak a belügyminiszterhez és keressék ott az igazságokat.

Leleplezett kisértet.

(Szalmaözvegyek okulására.)

Egy háztulajdonos írja lapunknak a következőket:

Négy napja körülbelül észrevettem, hogy a házam tája körül éjnek idején valami rejtélyes alak lappang. A feleségem látta meg először az udvaron botorkáló sötét alakot, s mivel hogy kissé babonás, kisértetnek nézte és keresztet vetve futott be a házba.

Én épen ujságot olvastam, és vízióknak tartottam az egészet. Megrögzött házas ember vagyok már, s ismerem az asszonyokat. Tudom jól, hogy olykor elefántnak nézik a szunyogot és csendes nyári esőnek a vihart.

Megnyugodtunk hát békén.

A következő éjen azonban véletlenül épen én tekintetem ki az udvarba, a mikor egy sötét alak a konyha felől egyenesen a kerítésnek tartott.

Azonnal kifutottam, de a kisértet akorra már eltűnt. Elnyelte a föld vagy a levegő.

Megkerestem a nyomát a kert porondján, s kontatáltam, hogy a kisértet szélessarku hegyes cipőket viselt, s azokkal egyenesen a konyha ajtajának tartott.

Benéztem a konyhába is.

Az Anna a ki elég szemrevaló leány, még fenn volt. Megszólítottam s kérdém:

— Nem látta a kisértetet?

Kissé zavarba jött, s aztán így szólt:

— Nem!

— Pedig erre járt!

— Nem láttam.

Lefeküdtem hát újra, erősen elhatározva, hogy másnap megcsipem a kisértetet.

Lesbe is álltam, de hasztalanul. Másnap nem jött. Úgy látszik, valami rendetlen kisértet volt, s máshol mulatott.

Negyed nap — tegnap — azonban újra lesbe álltam a sógorommal, a ki épen nálam vacsorált.

A folyosón huzódtunk meg, egy oszlop mögött.

Tizenegy óra tájban hallottunk is valami dörömbölést a kerítés felől, s nemsokára az udvaron keresztül egy szalmaaká apos, teljesen modern ruhába öltözött kisértet kezdett a konyha felé lépkedni nagy óvatossággal.

Mikor az udvar közepén volt, szólt is valamit. Nekem úgy tetszett, mintha azt mongta volna: „Annuska.“

Hanem erre aztán megszólaltam én is:

— Itt a kisértet, sógor!... Lőj rá!

A sógor csakugyanan nyomkodni is kezdte a revolvert, mely azonban nem volt megtöltve.

A kisértet jól hallhatta, a mint a revolver kakasa perczegni kezdett, mert megállt, szepegni kezdett s felordított:

— Nem vagyok én kisértet!

— Hát micsoda? — kérdezte a sógor, s nagy flegmával czélozgatott a revolverrel,

— Szalmaözvegyvagyok! — felelte rá kétségbeesetten a megrémült lovag.

— cs.

Napi hírek.

— A kir. tábla. Puky Gyula a kir. tábla elnöke szerdán haza érkezik Debreczenbe és ismét átveszi az elnöki teendőket Széll Farkas tanácselnök kezéből, akinek ugyanazon nap kezdődik szabadság ideje.

— Tüzoltók fogadtatása. A debreczeni tüzoltó egyesület tegnap este a vasutnál ünnepies fogadtatásban részesítette Konstantinápolyból visszatérő főparancsnokát Szikszay Gyulát és a vele járt dr. Tihanyi Samu orvost, ifj. Gyürky Sándor kereskedőt, a debreczeni önkéntes tüzoltó egyesület küldöttségi tagjait. — A Publig Ernő főparancsnok helyettes vezetése alatt díszben kivonult tüzoltók a perronon sorfalat képezve várakoztak a budapesti gyorsvonatra. Közönség is nagy számmal gyűlt össze, a pályaudvaron s mikor Szikszay Gyulát és a többi tüzoltókat meglátta, tüntetőleg éljenzett ami kellemesen lepte meg derék tüzoltóinkat a Belgrádból eredő rosszakaratu koholmány és meghurczolatás után. Publig Ernő szívélyes szavakkal üdvözölte a főparancsnokot, aki röviden válaszolt a jól eső fogadtatásra. Kiemelte, hogy a szultán és a bolgár fejedelem udvarában milyen megtisztelő figyelembe és vendégszerető fogadtatásban részesítették őket; mégis reá nézve a konstantinápolyi utazásnak ez a mostani, ez a debreczeni fogadtatás a legkedvesebb mozzanata. Majd átadta gróf Széchenyi Ödön pasa üdvözlését a debreczeni tüzoltóegy-

letnek, mire ujjal felhangzott a riadó éljenzés, amiből még a szultánnak is kijutott. Tüzoltóinkhoz P. Ladányon csatlakozott Kaczér Arpád ottani főparancsnok, aki Ladányon a hajdumegyeyi tüzoltó szövetség nevében üdvözölte a nagy utról visszatérő küldöttséget.

— A debreczeni színház nyugdíjintézete javára Aug. hó 6-án az „Arany Bika“ dísztermében Mándoky Béla rendezése mellett megtartandó hangverseny műsora egy számmal szaporodott, amennyiben a Dalegylet, Dálnoki Béni, Kocsis Etel. Friedmann Cornélia, Hirsch Jenni és Mándoky Bélán kívül még Katona Imre helybeli hírlapíró fogja előadni Rudnyánszky Gyulának egy nagyobb szabású költeményét.

— Tisza Kálmán főgondnoki jubileuma. Huszonöt esztendeje, hogy Tisza Kálmán ref. egyházkerületi főgondnok s ezt a tisztjét is mindig oly buzgón vitte, hogy még hosszú kormányelnökségének legbokrosabb teendői közt is mindig teljesítette az egyházkerületnél elvállalt kötelességeit. Komáromban szeptember 4-én és 5-én, mint a „Fővárosi Lapok“ írja, a dunántúli egyházkerület közgyűlésén, fényes ünnepélyvel készülnek a jubileumot megülni. A többi egyházkerületeket is felhívják, hogy küldjenek ez ünnepre képviselőket. S hogy küldenek, az igen valószínű, mert a Tisza Kálmán politikai működéséről lehetnek eltérő nézetek, de azt ép a reformátusok közt nem vitathatja el senki, hogy egyházának igazi oszlopembere, mióta csak él, az egykori pápens-elleni küzdelmekről fogva máig, midőn a legutóbbi egyetemes zsinat világi elnöke volt.

— Kaszálók rendezése. Városunk mező gazdaságára nézve nem kisebb fontosságú esemény a kaszálók folyamatban levő rendezése, mint amilyen a 18000 holdat tévő közlegelők felosztása volt a polgárság között. — Az erdős puszták eddig zavaros, per alatt álló birtokviszonyainak rendezése egészen új állapotokat fog ott teremteni, amennyiben megváltoztatja és állandósítja a birtok határait. A mintegy szintén 18000 holdat tévő polgári kaszáló birtokok kijelölése a mult héten vette kezdetét a páczi erdőn. — Három-négy birtokos van naponta megidézve, a kiket a város kiküldöttei: Török Gábor erdőmester, Király Gyula jegyző és Berényi Gábor mérnök megkérdeznak, egy tagban óhajtják-e kijelölni és kiadni kaszálójukat. Ezt a kívánságot jegyzőkönyvbe foglalják és a mennyiben a birtoknak egy tagban való kihalás, az erdőtestek sérelme nélkül megejthető lesz, azt a város teljesíteni is fogja. E héten a már meghallgatott birtokosok kaszálójának mérnöki kijelölését meg is kezdték. — A legtöbb kaszáló birtokos, akiknek száma 800 körül van, kaszálóját egy tagban kéri kihalásatni. — Akik ez iránt nem nyilatkoznak, azoknak birtokát a Katona-féle térkép szerint mérik ki. — A kaszáló rendezés következtében a város kaszálójának területe nagy mértékben fog szaporodni, részint az önkéntesen elfoglalt tisztás területek visszavétele, részint vásárlások által. A tanács például a monostori polgári kaszálókat mindet megvásárolta; így a Monostor erdő ma már egészen a városé; a Savós-Kuton is alig van már kaszáló magánkézben. Ezen birtok vásárlások megkönnyítik a kipusztult erdőségek ujja beerdősítését, amely a tanácsnak egyik legfőbb gondját képezi.

— A Fröbel gyermekkert egyesület már korábban tervbe vette, hogy életbelépteti az ingyenes gyermekóvást. Ezt a célját azonban amiatt, hogy hatósági rendeletre az idén huzamos ideig kénytelen volt kanyaró járvány miatt a gyermekkertet zárva tartani és így tetemes bevételről esett, az idén nem tudja elérni. Sőt abba a helyzetbe jutott, hogy nagyobb mértékben vegye igénybe a város segédelmét. Már folyamodott is a városhoz három évre évi 400 frt. rendkívüli segélyért. Kérvényében hivatko-

zik az egylet eddigi sikeres működésére, amelyet a gyermekóvás terén elért: hivatkozik arra, hogy az utolsó tíz év alatt 13568 frtot tévő fenntartási költségekből csak 6996 frtot fedezett tandijakból; a többi a városi segélyből a társadalom támogatásából, mu'atságok jövedelméből fedezte. Ezenkívül anyagi erejének gyarapítására is kiváló gondot fordított, hogy idővel a maga lábán is megállhasson. Sikerült nevezetesen tíz év alatt tőkét 4439 frtról 8188 frtra szaporítani.

— **Négyezer kereszt buza lányokban.** A szegedi felsővárosi szérűskertben, a melyet a szegedi gazdák aratás idején a buza, rozs és szénalerakodó helyéül használnak, és a hol most mintegy kétszázötven buza és rozskazal áll, tegnap reggel kigyuladt egy kazal, a mely rövid idő alatt a szomszédos kazlakat is lángba borította. Egy óra múlva már huszonegy kazal állott lángokban és a tűz akadálytalanul, rohamosan terjedt tovább, mert víz nem volt közel és a tüzoltóknak senki sem akart segíteni. A nép egész közönnnyel állta körül és bámulta a tüzet, úgy, hogy később, mikor a veszély növekedett, rendőri és katonai karhatalommal kellett őket munkára hajtani. A tüzoltóság a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozott és csak ennek köszönhető, hogy az egész telepen felhalmozott termés oda nem égett. A kár azonban így is igen nagy. Négyezer kereszt buza, négy sor széna és hereboglya az utolsó szálig leégett. A megsemmisült termés értéke több mint husz ezer forint és belőle csak négyszáz forint értékű volt biztosítva. A gazdák nagy része egész idejéig a termését veszítette el.

— **Lekaszálta a fejét.** Szoboszlón — mint tudósítónk írja. — Kiss Péter napszámos a kaszával megtámadta Sós Mihály napszámost s egy csapásra átszelte a nyakát, úgy, hogy elfelelőnek a fejét azonnal a lábához gurult. Az hozta ily szertelen dühbe, hogy a társa megitta a pálinkáját. A vérengző kaszást természetesen letartóztatták.

— **A szociálisták felebbezése.** Krémer és társai, Nagyváradról szocialis üzemek miatt kiutasított cipészek a kiutasítást helybenhagyó tanácsi végzés ellen fellebbezést adtak be a kapitányi hivatalnál a belügyminiszterhez leendő felterjesztés végett. A fellebbezésben az illetők, hivatkozva az első, terjedelmes fellebbezésben kifejtett indokokra, sérelmesnek, jogtalanoknak mondják a kiutasító végzést, s kéri a minisztert, hogy azt hatályon kívül helyezze.

— **Az orosz hadikészülődéseket** egy cseppet sem fészélyezi a kolera, sőt tán még nagyobb erélyvel folynak azok, mint idáig. Az orosz hadsereget — mint Pétervárról írják. — sietnek új ismétlő fegyverekkel ellátni s Vannovszky tábornok orosz hadügyminisztert legközelebbre Lüttichbe várják, hogy ott nagyobb mennyiségű fegyverszállítmány iránt szerződjen. Ugyancsak az orosz hadikészülődésre vonatkozó Gurko varsói kormányzóknak legújabb keletű rendelete, melyben egy előbbi rendelet ellenében megengedi a nem orosz gyárosoknak, technikusoknak és mesterembereknek is, hogy még öt évig az országban maradhatnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tekintetes Klein Mór földbirtokos ur boldog emlékeztető nővérének néhai Goldberger Zsigmondné Klein Berta ur-hölgynek elhalálása alkalmából, koszorúmegváltása czimén 50 frtot azaz Ötven forintot küldött hozzájuk a szegények közt leendő kiosztás céljából; midőn a fentti összeg átvételét és illetékes helyre juttatását igazoljuk, fogadjon a nemes szívű adományozó ur ez uton hálás köszönetünk kifejezését. Debreczenben 1892. július 20. Az izraelita betegsegélyző és ápoló nőegylet nevében Dr. Balkányi Miklósné elnök.

— **A debreczeni gárdasági egyesület választmánya** a lemondott Békessy László titkár helyét ideiglenesen Czegléd Tivadar gazd. tanintézeti segédtanárral töltötte be, aki az egylet 25 éves jubileuma rendezésekor erre az állása igen alkalmas egyénnek bizonyult.

— **Késelő asszony.** Orgován Dániel napszámos oldalbordájával együtt a júliusi meleg napok elől czeglédutcai lakásáról kihurczkolodott a hűsebb levegőjű czeglédutcai temetőbe — nyaralni. Persze — hatósági engedély nélkül — egy tisztas területen, árnyékos akácfa sor al-

ján tanyát ütöttek és éltek idilli napokat, — egészen tegnapig. — Tegnap a nyaraló család az élet változatossága végett a „háznál“ nagy mulatságot rendezett, amelyen a pálinka játszott a főszerepet. — „Enyelegni“ kezdtek egymással; és annyira belemegedtek az enyelgésbe hogy hajba kaptak. A pálinkától hevült asszony e közben felkapott egy éles kést, és azt szintén mámoros, szédülő fejű férje urának többszörösen lábába, karjába merítette. — A szerencsétlen férj szeretetreméltó feleségétől kapott súlyos sebei miatt bizonyosan elvérzik, ha hamarosan kórházba nem szállítják, ahol sérüléseit bekötözték. A bicskás asszonyt a rendőrség letartóztatta.

— **Szabó iparos segédek gyűlése.** Tegnap délután az angol királyné szálloda éttermében a szabó iparos segédek gyűlést tartottak a Budapest aug. 21—22-én tartandó congressusra felküldendő három képviselő megválasztása tárgyában. A hatóságot Erdélyi István rendőrkapitányi fogalmazó képviselte s a gyűlés mindvégig példás rendben folyt.

— **Az aratás.** Az arany kalászszal ékes rónaság rövid 10 nap alatt — tarló lett. Aratók élvégezték munkájukat és most már csak a szedegető leányok alakjai láthatók a pusztává tett mezőkön, akik nagy türelemmel és hangya szorgalommal szedegetik fel az aratók után azon kalászokat, miket a gereblye foga sem bírt összeigálni. A vidám aratók helyét emitt füstös cséplőgépek, amott a „szérűk“ foglalják el és szerte a határban vontatják be már erősen a „vontatókat“, hogy kicsépljék, vagy kitapossák a fejből a szemeket. Nehéz, izasztó munka, pár hétig eltart, de aztán ez is hozza be a gazdáknak egész évi jövedelmét. Az idén a vontatók nagyon sűrűek, ami azt mutatja, hogy kalász volt bőven és szalma lesz elég, de hogy a buza szemének minősége és mennyisége hogy üt ki, azt csak a cséplés után tudjuk meg. Így is azt mondják a gazdák, hogy a tavaszi kőd és buza megdőlése sokat ártott a gabonának.

— **Debreczeniek Kolozsváron.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap népes értekezletet tartott ifj. Lichtenstein József elnöke alatt és megválasztotta a kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulatának meghívására f. évi aug. 20. és 21-én Kolozsvárra rendezendő tömeges kirándulás intéző bizottságát, melynek elnöke Leidenfrost Armin, jegyzője Dávidházy Kálmán és pénztárnoka Bornyász József lesz. A kirándulás, melynek menetjövetele a III. osztályban 10 frt, a II. osztályban 13 frt 60 kr., változatosnak és élvezetesnek ígérkezik, amennyiben az egylet saját dalárdája és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett a kolozsvári mentőegyesület javára hangversenyt fognak rendezni Kolozsváron. Az egylet szívesen lát nem tagokat és hölgyeket is a kirándulásban, a melyben való részvételre a nevezett bizottsági tagok bármelyikénél vagy az egylet helyiségében (főpiacz Csanak ház, volt Tisza bizt. társ. épület) lehet jelentkezni.

— **A szeghalmi vásár.** Békésvármegye alispáni hivatala megkeresése folytán felhívatik a gazda közönség, hogy a f. é. július hó 25-én és 26-án a szeghalmi vásárra lovakat és a takony kór iránt fogékony egyébb állatfajt ne hajtssanak a fellépett takony kór miatt. Debreczen 1892. július 23. Rendőrfőkapitányság.

— **A debreczeni orvos gyógyszerész egylet** f. hó 28-án Csütörtökön d. u. 5 órakor saját helyiségében rendkívüli havi ülést tart, melyre az egylet helybeli és vidéki tagjai tisztelettel meghívattak. T á r g y: 1. Eszmeesere a járványos Cholera felett. 2. Egyleti ügyek. Debreczen, 1892. július 23. Dr. Varga Géza, egyleti elnök.

— **Allatsereglet** látható a Széchényi-utca végén. Szépen fejlett oroszlanva s tigrisei és óriás kigyója érdemesek a megtekintésre.

— **A kanikula itt van.** Pár nap előtt, e 20-án vette kezdetét, s tart teljes egy hónapig, tehát augusztus hó 20-ig. Az ország egyes részein történt esőzések folytán a „kutya-napok“ hűvössel köszöntöttek be és mellé akkora széllel, hogy az ember majd megvakul a portól, amit Debreczen város utcái csak úgy ontanak a járókelők arczába. Es ha a „kanikula“

így tart, akkor fölösleges lesz elmenni hűsölni, mert itt Debreczenben is lesz olyan hűvös levegő, mint akár Tátrafüreden. Persze csak hűvös és amellé nagyon piszkos és poros.

— **Lakodalom menyasszony és vőlegény nélkül.** Hajdumegye egyik községében történt. Pharaó ivadékainál szokásban van, hogy a fiu gyermek ha elérte a 25-ik évét, megházasítják; ez bevett szokás náluk s az tartozik a legritkább esetek közé, ha ez meg nem történik. A napokban X. községben egyik fő-fő cigány házánál is ilyen országra szóló lagzit csaptak, csak hogy menyasszony és vőlegény nélkül. Ugyanis a dolog következőképen esett meg: Gyuri cigánynak 15 esztendő előtt elhalt egy 10 éves kora fia, eltemették elsiratták. A faluban már mindenki elfelejtette, ezt a cigánykörökben történt csapást, úgy látszott maga Gyuri is, aki bizony azóta egészen megöregedett, hogy fiát elvesztette. A napokban a község népe nagy heje-hujára ébredt fel, a cigánysátrak megelevenültek, ünnepi köntöst öltött fel a dáde és purdó egyaránt. Volt muzsika, táncz, veszett malacz, fehér cipő, még csak bor is került, pedig hejh drága portéka ez nálunk most ebben a peronosporás világban. Tehát volt minden, csak a mi fő: vőlegény és menyasszony nem volt. Már abba csak bele törődtek valahogy, hogy a vőlegény csak szellemileg vesz részt a lagziban, de abba csak nehezen tudtak bele nyugodni, hogy menyasszony nem akadt erre a diszes lakzira. Pedig szegény öreg Gyuri dáde még csak a szomszéd falvakban is járt, hogy holt fiának lagzijára eleven menyasszonyt szerezhessen, de sajna, bizony csak hiába volt minden keresése nem vállalkozott reá senki a leányok közül. Így esett aztán meg, hogy menyasszony és vőlegény nélkül is megtartották a lagzit Pharaó ivadékai.

— **A szatmári dohányraktárt** az ottani kir. adóhivatal kezelése alól Debreczenbe szállítják. A szállítás aug. 1-jére be lesz fejezve.

— **Halálozás.** Ács Nagy Ferencz városi tisztviselőt és nejét szül. Molnár Piroskát fájdalommal csapás érte. — Kis fiok Dezsőke, négy hónapos korában, több napi betegség után elhunyt. — A kedves kis halottat ma délután 5 órakor helyezik örök nyugalomra. — A temetést Dankó M. rendezi.

* **A berettyó-ujfalui választókerület** szabadalvüparti választói körében — mint a „Szabadság“ jó forrásból értesül — mozgalom indult meg a képviselő-választás ügyében s a szabadalvüparti választók azt akarják, hogy Szunyogh Szabolcs legyen a képviselőjük, aki korábban a hosszu-pályii választókerületet képviselte. Semmi kétség sem fér hozzá, hogy Szunyogh Szabolcs jelölése mellett fog lenni a biharmegyei szabagelvüpart szintén. Az „Egyeterés“-nek pedig azt távirják B-Ujfaluból, hogy Sima Ferencz, Hegyi Antal csongrádi plébánossal, ennek felléptetése végett oda érkezett. Onnan a kerületbe mennek. A függetlenségi és 48-as párt értekezlete július 31-én, vasárnap lesz. Eddig nagyon sok jelöltről van szó. Valószínű, hogy Herman Ottó vagy Törs Kálmán, esetleg Pappszász Károly lesz a függetlenségi és 48-as párt jelöltje.

— **Ha az ember egyedül utazik.** Egy ur találkozik az utcán barátjával, aki az nap utazott haza hosszabb utazásból. „Nagyon sápadt vagy, igen kimerültnek látszol.“ — „Igen természetes, hogy rossz színben vagyok felelé amaz, amikor a vasuti kocsiiban visszafelé ültem s felekeveredtem a gyomrom.“ — „Miért nem cseréltél helyet szemközt ülő utitársaddal?“ kérdezte a résztvevő barát. — „Abszolút lehetetlen volt, válaszolt a másik, hisz egyedül voltam a kocsiiban.“

— **A fürdés tizparancsolatja.** A hamburgi nyilvános egészségügyi egyesület a fürdőzők számára következő tizparancsolatot állított össze: 1. Ne fürdij heves bolki felindulásnál. 2. Ne fürdij hirtelen rosszulétnél vagy tartós bajnál. 3. Átvirrasztott éj vagy fáradságos munka után, ne fürdij, míg pár óráig ki nem pihened magad. 4. Ne fürdij, ha nagyon jól laktál s különösen ne, ha sok szeszes italt ittál. 5. A fürdőhöz lassu tempóban sétálj. Odaérkezvén, tudakozódjál a víz mélysége, áramlata

felől. 7. Lassan vetközzél, de aztán mindjárt a vízbe menj. 8. Fejjel előre bukjal vízbe, vagy legalább, ha ezt nem tudod, vagy akarod, gyorsan boesátkozzál víz alá. 9. Ne maradj soká a vízben kivált ha nem vagy erős testalkotással megáldva. 10. Fürdés után a vérkeringés előmozdítása céljából dörzsöld jól testedet, aztán öltözz fel s mérsékelt testmozgást csinálj.

Vegyes hírek.

* **Szent Kőlcsey Ferencz.** Sz a t m á r város főpiacán áll K ő l c s e y Ferencznek a szobra. A szatmáriak már hosszabb idő óta azt a mulatságos megfiyelést teszik, hogy a környékbeli oláh parasztság közt sajtóságot hírek lehetnek elterjedve erről a szoborról. Akárhányszor megtörténik, hogy az oláh paraszt, ha a főtér felé viszi az útja, megállapodik, leterdel a Kőlcsey-szobor elé és ájtatos imádságot rebeg. Azután megcsókolja a szobor alapját, keresztet vet magára és szent áhitattal távozik. Vajjon micsoda ortodox szentnek tartják az oláhok a kálvinista Kőlcsey Ferenczet?

* **Magyar cigányok hódítása.** Anglia legelőkelőbb köreiből élénk tetszéssel fogadják cigányaink játékát. A napokban B a l á z s Kálmán a debreczeniek volt híres cigányprimása, a walesi herceg és családja előtt játszott. Balázs május 3-dikán utazott Londonba a bandájával, minthogy a nyarat már évek óta többnyire ott tölti. E hó 17-én nagy estély volt a walesi hercegnél s a magyar uraságokat Balázs mulattatta a bandájával. Az udvar nagy része ott volt az estélyen s Teck herceg sem hiányzott. Mary hercegnőnek, a ki Balázst már régebb idő óta ismeri és szívesen hallgatja, a banda primása egy saját szerzeményű polkáját ajánlotta fel, melyet a hercegnő elfogadott. A tipogót Balázs Londonban kinyomatja. Az estélyen többnyire magyar zenedarabokat kellett a bandának játszani; Kis Ferencz a kis bögön, Zsiga János pedig a cimbalmon tett ki magáért szólójátékkal. Az előkelő társaság sokat tapsolt nekik és vacsora után fél egyig huzatta velük.

* **Az angol választások ára.** Angolországban az alkotmányos költségek nem maradhatnak az érdekelt parlamenti tag édes titkai, úgy, mint nálunk. Az angol törvény tudnivaló azt kívánja, hogy nyomban a választás után a képviselő hit alatt vallja be, mennyi pénzébe került a megválasztása. Meg fogják tudni ilyenformán egész pontosan, hogy a mostani választások mennyi pénzt emésztettek fel. Nincsenek még összeállítva a statisztikai adatok, de körülbelül fogalmunk lehet róla akkor is, ha az 1885. évi választás költségeit vesszük számba. Akkor az összes választások 1026 645 font sterlingbe kerültek, tehát többbe, mint 10 millió forintba. A legelőkelőbb kerület volt akkor Northamptoné, a cipőgyártó városé, melynek képviselői Labouchère és Bradlaugh összesen csak 270 font sterlinget fizettek. A legdrágább kerület volt South Ayr Skótszországban, melynek egyik képviselője 1935, a másik 1711 font sterlinget költött.

* **Az egységes időszámítás életbeléptése.** A belügyminiszter részéről a vármegyékhez is érkezett körrendelet, amely szerint, a hivatalos eljárásnak az időszámításnak az egész országban egyenlősítése érdekében felhívatik a vármegye közönsége, hogy haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket a végből, miszerint a területén működő összes vármegyei és községi hatóságok, valamint az ezeknek alárendelt valamennyi hűtőség, hivatal és intézet folyó évi július hó 31-éről augusztus hó 1-ére virradólag a közép-európai egységes időszámításra tárjenek.

* **Egy öreg színházi bérlő hagyatoka.** Sajtóságot gyűjtémény volt: lenge ballerinák harisnyái és tricói. Az örökösök nem sokra becsülték az öreg habitué által szorgalommal gyűjtött emléktárgyakat és a párisi Drort-hotelen elárvereztették valamennyit. Hasztalan kerestek olyan amatőrt, ki a kollekcziót egészben megvette volna. Így nem maradt egyéb hátra mint a darabonként vagy kisebb-nagyobb csomókban való eladás. A tricókat, melyeket egykor Livry Emma tánczosnő hordott, ki 1862-ben a „Porticiu néma” főpróbáján a szin-

padon elégett, 1215 frankért adták el — szibárus nőknek. Összesen 7415 frank folyt be.

* **Aki a saját füleit elhányja** Egy olasz Erdélyből Arad felé utazván, a vasuton megőrült s Radnán egyik füleit levágva azt az ablakon kidobta. Már készült a másik füleit is eldobni magától, de megkötözték s úgy szállították a szerencsétlent Aradra, hol az nap este meghalt. Az örült olaszt, mint most kiderült Domenico Gasparinak hívták.

Közgazdaság.

Nemzetközi baromfi-kiállítás Budapest. Az országos baromfi-tenyésztési egyesület ez év szeptember hó 22-étől október 2-áig a földművelési miniszterium támogatásával egy nagyobb szabású baromfi-kiállítást és vásárt fog rendezni. Ezen kiállítás és vásár kapcsolatos lesz közönséges baromfi és tojásértékesítéssel is. Felhívtnak ennél fogva gazdáink, hogy a mennyiben volnának eladó közönséges tyúk, kacsa, lud és pulyka felélik nemkülönbön tojástermelésök, vagy esetleg nagybani tenyésztésre és szállításra vállalkoznának, küldjenek fel a kiállításra minta küldeményeket, melyekre a külföldről érkező és hazai nagyobb kereskedők szívesen kötnék vételi szerződéseket. Bővebb felvilágosítással és kiállítási programmal szívesen szolgál: Parthay Géza egyesületi igazgató. Budapest, Andrassy-ut 79. sz.

Tőzegttelepek kutatása. A magy. kir. természettudományi társulat a hazai tőzegttelepek tudományos és gazdasági tekintetben való átkutatására széles körű intézkedéseket tette törekvésében a földművelési miniszter is támogatja. A társulat tőzeg bizottsága a tőzegttelepek kutatására vonatkozó tudnivalókat több ezer példányban, füzetkében adta ki. — A kérdések úgy vaunak beosztva, hogy a tőzegttelepekre vonatkozó teltételek mindjárt az üres lapokra jegezhetőek. E füzetkéket szívesen küldi meg a társulat titkári hivatala (Budapest V., Eötvös tér 1.) ingyen és bérmentve minden érdeklődőnek, aki levelezőlapon ebbeli óhaját bejelenti,

CSARNOK.

Sohase leszünk egymásé.

Szemedbe nézek, a te nagy, kék szemedbe s kiolvasom belőle, hogy szeretsz. A tekinteted csak úgy lopva érint, de azért áldott véletlenül találkozik az enyémmel és én abban a pillanatban egy egész életre való boldogságot olvasok.

A társaság előttünk teljesen közömbös dolgokról beszél, de mi azért rendkívül nagy érdeklődést színelünk s te olyan csókolni való vagy, mikor Caprivi kancellár támadásait Bismark ellen egy csodálkozó „ah-hal fogadod. Az édes atyád örömmel s meglepetéssel mondja: „Lám, Lilit már a politika is érdekli!” s a nyugalmazott kapitány bácsi erre megpödrinti az ő imponáló „Haudegen” bajuszát:

— Ezer bomba! Olyan sneidig lány, mint Lili, mindenhez ért. Hm! Csak vagy husz évvel fiatalabb lennék!... Ámbátor még így is...

S te én drága kis politikusom, fölhasználok a helyzetted, s ismét boldogítasz egy tekintettel.

— Ön talán Bismarkot védi?

— É—én?!

Most segits ki, Isten! Mit feleljek?! Az urak politikálására bizony egy szemernyit sem ügyeltem, fogalmam sincs, hogy a papának mi a véleménye, már pedig csak nem ellenkezhetem egy apával, akinek olyan páratlanul aranyos egy lánya van, a milyen te, szép Lili.

— Azt hiszem uram, hogy Bismark a legkorrektebbül...

— Ohó!

— A legkorrektebbül akkor cselekedett volna, ha nem úgy cselekszik, mint a hogy cselekedett.

— No igen. De engedje meg nekem, ezt így még Lili is elmondhatta volna. — Ugy-e leányom.

Milyen dalosan hangzott ez a szó Lili szájáról: „igen!”...

Lilit imádom senki mást.

Hogy Lili kicsoda? No persze, rögtön sietek kimondani a valódi nevét! Titok a szerelmem, nem tudja még senki. Talán ő se. S lehet az is, hogy az csak az én boldogos képzelődésem, hogy Lili szerelmesen tekint rám. Rosszul olvasok én az ő szeméből. S az ő szíve sohase fogja az én boldogságom óráit ketyegni.

— Nagyon szórakozottnak látszik! csicsergi fülembe a kis Bükkyné. Már másodszor fordulok magához: ajánlana valami érdekes regényt, pikáns is lehet, — azaz, de ezt csak halkán mondom. Orosz ur, csakis pikánsat... eh! asszony vagyok uram! — értsen meg, már kétszer szoltam s nem hallja. Mire gondol? Kire? ... Kitaláljam? ...

Még képes ez a csupa macska élénkségű fiatal asszonyka kikiáltani:

— Hölgyeim és uraim, a legujabb! Orosz ur fülig szerelmes... oh talán még azt is kimondaná, hogy Lilibe!

— Ne is találgassa nagysád. Bevallom úgy is, önre gondoltam!

No ezt ugyan rosszul mondtam. Macskaszemét rám tüzi szoros tekintettel s egy fess, kissé kokett asszony bántódásával szól gunyosan is, sértődve is:

— Ugy?! Hallja uram csak azt mondom, hogy sohase hazudott ekkorát, mint most. Nézze csak: látja ott azt a szép leánykát...

— De kérem!

— Akinek öztekingete van... eperajka... selyemarcza... bársonyhaja... gyöngyfoga... piskótalába... darázstermete... így mondják ezt önök, örökhűségű szerelmesek, ugye bár? Hát ez a szép lányka az, aki megzavarta az esztét, uralja a szívét — kitaláltam?

S én flegmát színlelek. Képzeltétek fiuk! legnagyobb flegmát!

— Ah, dehogyan! Mit is gondol? Bármily kedves is, szép is Lili kisasszony, de elvégre is még gyermek ahoz, hogy az ember komoly érzelmekkel...

Bükkyné közbevág:

Tökéletesen igaza van! Nagyon is gyermek! Kivált egy olyan komoly férfihoz képest, mint ön! Lássan, én az ön helyében pl. a — nagymamára gondolnék! Ott ül. Szép öreg asszony és özvegy, s már bizony komoly!...

És aztán elkacagja magát:

— Jaj, de milyen bolondosok maguk szerelmesek!

A társaság figyelmes lesz reánk.

— Mit nevet? kérdik az asszonykát.

— Lili hozzá fut, átöleli és a fülebe sugja: „Mond édes, mit nevezsz”, megcsókolja és ismét rám tekint.

Szép Lili, ez a tekintet ismét azt mondja, hogy szeretsz. S ha távol is tőled, mindig ezt a tekintetet látom. (Köszönöm jó nagysád, Bükkyné hogy nem árult el.)

És ez a tekintet arra készlet, hogy a legnagyobb földi boldogságról álmodjam. Családi tüzhelyről, mely éltető, boldogító melegét a te nemes, a te jó szíved szerelmétől nyeri. Alom egy életről, melyben a folytonos küzdést, a munkát, a mindinkább előbbretörésként oly édessé teszi egy szent cél: Te! Vége lesz, oh nem a fiatalságnak, csak a fiatalság bolondos szakának, annak a sok hóbortnak, könnyelműségnek, a miket mi fiuk többé-kevésbé elkövetünk, s a mikért követ ne dobjatok ránk oh, öregek, kik fiatal korotokban szintén nem voltatok jobbak, mint mi, — vége a legénykedésnek: semmi földi szórakozás, öröm által nem pótolható családi fészék int hívogatólag felém.

Álmodom boldogságról. S Isten áldását imádkozom reád már azért is, hogy habár talán akaratlanul is álmod varázsoltál reám, álmod a boldogságról.

Alom. S néha úgy érzem, hogy örökké is csak álom marad. Bolondos idealisták vagyunk mi mindnyájan, akiknek oly kevés is elég ahoz, hogy nagy boldogságról álmodozunk, s akik épp ezért rendesen csalódunk.

De Lili, azé hozott, s majdan,

E a hirm

1

Gallér

Hari

Kés

BRA

Tric

Sza

„I S

Az 1887

általános

tott s 18

eladási,

vor

Kötelez

A. Aszta

B. Szinte

0. Király

1. Lángli

2. 1-só r

3. Zsemly

4. 1-só r

5. Közép

6. Kenyér

7. Barna

8. Takar

11. Fin

11.

12. Durv

„

Csirke b

A zsákol

A. B.

7. és

11. Deb

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin,

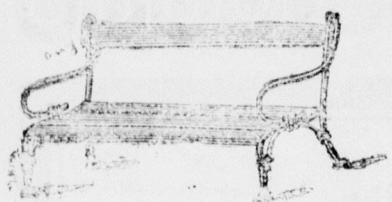
Vásznak, kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai özégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

Valódi francia és angol szerszámok,

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás

Épület vasalások és kátrány tető lemezek.

Rudvasak lemezek, vastartányok, legfinomabb öntöző
aczélok lemezek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék closetek és vízvezetési kagylók

Aggyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (részlejfizetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat-ajtóaczelredőnyök

Legolesőbb beszerzési forrás.

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYÜLA

előbb TOTH LAJOS és TARSÁ, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN.

(Penész peronospora) fecskendő.

